

Результати дослідження обраних зразків вугілля органолептичними та хімічними методами висвітлено у табл. 1.

Таблиця 1 – Результати ідентифікаційної експертизи зразків вугілля

Номер зразка	Показник, що визначався при дослідженні				
	колір	блиск	твердість	характер реакції	
				КОН	HNO ₃
1	чорний з бурим відтінком	відсутній	крихкий	темно-коричневе забарвлення	реакція відсутня
2	чорний		твердий	реакція відсутня	
3	темно-сірий	наявний	твердий		

Аналізуючи результати досліджень, можна зробити висновок, що реакція бурого вугілля із лугом є характерною ознакою його ідентифікації. Проте, регламентація відповідним нормативним документом такого методу аналізу відсутня, тому при проведенні ідентифікаційної експертизи вугілля слід використовувати показник вмісту летких речовин, згідно з яким вугілля класифікують на марки (табл. 2).

Таблиця 2 – Марки вугілля та їх позначення

Марка вугілля		Позначення	Вихід летких речовин, %
Буре		Б	41 і більше
Кам'яне вугілля	Довгополум'яне	Д	37 і більше
	Газове	Г	35 і більше
	Газове жирне	ГЖ	27–40
	Жирне	Ж	27–35
	Коксове жирне	КЖ	18–27
	Коксове	К	17–27
	Пісне спікливе	ПС	14–22
	Слабоспікливе	С	12–19
	Пісний	П	9–17
Напівантрацит		ПА	менше 9
Антрацит		А	менше 9

Таким чином, вихід летких речовин є більш інформативним показником ідентифікації вугілля, що обумовлено його значною варіацією залежно від марки палива, а також чіткою регламентацією чинними нормативними документами.

ЕКСПЕРТИЗА ЯКОСТІ ВИХІДНОЇ СИРОВИНИ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ПАЛЬТОВИХ ВОВНЯНИХ ТКАНИН

О. Б. Хребтань, к. т. н., доцент

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів (Україна)

Експертиза якості і кількості вихідної сировини (вовняного волокна) проводять методом відбору проб з партії кіп, згідно специфікації. За партію кіп приймають кіпи волокон одного виду, довжини, кольору, якості, оформлені одним документом.

Зразки волокон для проведення органолептичних та лабораторних досліджень складаються з разових проб. З кожної контрольної кіпи поділяють на п'ять шарів (два з торців кіпи, три – з середини кіпи). З п'яти місць кожного шару відбирають разові проби.

Для складання проб зразки поділяють на чотири однакові частини, кожен з яких розкладають рівномірними шарами один на один площею 100×100 см.

Органолептична оцінка якості вовняних волокон проводиться експертом візуально на відповідність тим характеристикам, які регламентовані у контрокті (в частині технічних умов).

Якість вовни визначають за ступенем засміченості, ступенем міцності на розрив та втрати натурального кольору.

Засміченість визначають під час підрахунку мертвого, сухого волосу та грубих волокон в сітці штапельованого пучка вовняних волокон (у вигляді сітки).

Ступінь міцності вовняного волокна на розрив перевіряють шляхом ударів середнім пальцем правої руки по пучку вовняного волокна затиснутого між вказівним та великим пальцями правої і лівої рук. Пучок вовняного волокна вважається нормальної міцності, якщо під час ударів цей пучок не розривається.

Колір вовни визначають відповідно до стандартних характеристик кольорів вовняного волокна:

1. Білий колір – чисто-біла вовна з зовнішньої та внутрішньої сторони.
2. Світло-сірий колір – біла вовна з кольоровими волокнами, які проросли серед світло-сірі волокна.
3. Різнокольорові волокна – це волокна натурального кольору: світло-сірого, темно-сірого, коричневого (всі відтінки), чорного.

Також під час органолептичного оцінювання якості вовняного волокна визначають довжину проб однорідної та неоднорідної митої та немитої вовни; характер звитості вовни та товщину волокон.

Для виробництва тканин одягового асортименту вовна приймається за сертифікатами якості, відповідності, ветеринарними посвідченнями та актами фітосанітарного контролю підкарантинних матеріалів. Ці документи обов'язкові для можливості використання вовни у виробництві тканин.

Сертифікат якості на вовну складається на підставі дослідження якості сировини з обов'язковим указанням фактичних показників:

- товщини волокна, в мкм;
- довжини волокна, в мм;
- вологості, %;
- вмісту мінеральних та рослинних домішок, вмісту остаточного жиру.

Сертифікат відповідності оформлюється на підставі протоколу лабораторних досліджень на відповідність фактичних показників сировини вимогам ГОСТ 6614-84 та ГОСТ 26588-85 [1, 2].

Ветеринарне посвідчення на вовняну сировину містить відомості про фактичні показники:

- радіоактивності: рівень гамавипромінювання в партії вовни, мкр/год, вміст радіонуклідів – цезій-137, Бк/кг/л;
- наявність інфекційних захворювань: трихінельоз, сибірську виразку тощо.

Для встановлення цих показників проводять миття вовни в гарячому лужному розчині, за температури 55–60 °С і висушують за температури 100–110 °С.

Акт фітосанітарного контролю підкарантинних матеріалів, об'єктів та транспортних засобів складається на підставі Закону України «Про карантин рослин» та висновку фітосанітарної експертизи. Після акта складається фітосанітарний (підкарантинний) сертифікат про те, що під час огляду вибірки сировини, карантинних об'єктів не виявлено.

Приймання та оцінювання якості сировинних матеріалів для виробництва пальтових тканин на ПрАТ «КСК «ЧЕКСІЛ» (м. Чернігів) проводилося в лабораторії з дослідження якості сировини (лабораторія вхідного контролю). Дані, отримані після дослідження сировини заносяться в Журнал надходження та якісної перевірки сировини. Після випробувань лабораторія видає у виробництво спеціальний документ з якості – супровідний лист про якість сировини.

Список використаних джерел

1. Шерсть полутонкая и полугрубая однородная мытая сортированная. Технические условия: ГОСТ 6614 – 84. – [Действит. с 1987- 01-01]. – М. : Изд-во стандартов, 1985. – 14 с.
2. Шерсть полугрубая и грубая неоднородная мытая и сортированная. Технические условия: ГОСТ 26588 – 85. – [Действит. с 1987- 01-01]. – М. : Изд-во стандартов, 1985. – 16 с.

ЕКСПЕРТИЗА ЯКОСТІ ЯЛИНКОВИХ ПРИКРАС, ЩО НАДХОДЯТЬ НА РИНОК УКРАЇНИ

А. С. Чернишова, ст. викладач

Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, м. Донецьк (Україна)

Ринок ялинкових прикрас в останні п'ять років успішно розвивається. До новорічних прикрас відносяться скляні кулі та іграшки, електричні гірлянди, мішура і феєрверки. Основними світовими виробниками ялинкових прикрас є Китай, Великобританія і Німеччина. Крім того, зростають обсяги виробництва ялинкових іграшок у Фінляндії, Польщі та Росії.

В Україні з кожним роком ростуть обсяги виробництва ялинкових іграшок, насамперед – завдяки збільшенню експорту. Кілька десятків українських підприємств виготовляють здебільшого продукцію ручної роботи, що є популярною за кордоном. Постачання скляних ялинкових іграшок у Росію, США, Італію і Францію склали приблизно 60 % усієї зробленої продукції.

За даними Держкомстату, у 2013 році продаж вітчизняних ялинкових прикрас знизився на 20 % у порівнянні з 2012 роком. Це пов'язано з тим, що більшість виробників не в змозі щорічно обновляти асортимент, як того вимагають роздріб і споживачі. А новинки, що випускаються, схожі на торішні імпортні колекції. Тому споживач воліє здобувати новорічні прикраси іноземного виробництва. І вони займають міцну позицію на вітчизняному ринку. У 2012 році продаж імпортних новорічних аксесуарів виріс втриє. Основні країни-постачальники – Польща і Китай. Однак, значна частина новорічного товару ввозиться з порушенням митних правил.

В цілому, сучасний асортимент ялинкових прикрас широкий та різниться за видом матеріалів, формою й видом оздоблення. На ринку присутні прикраси різної цінової категорії. Однак, при покупці дешевих ялинкових іграшок споживачі рідко звертають увагу на їх якість та безпечність.